

Külföldi hírek, *Értesítő*

BARLANGFELTÁRÁSOK A SZOVJETUNIÓBAN

Krím

A moszkvai barlangkutatók májusi expedíciója, amelyet a *Kaszkádnaja-zsombolyba* vezettek (Aj-Petri-fennsík), túljutott a —400 méternél levő omladékon. A novemberben végrehajtott további feltárás pedig a kb. 630 m mélységben elhelyezkedő szifon felfedezésével fejeződött be.

A Csatír-dag fennsíkján a szimferopoli kutatók fedeztek fel egy új barlangot, amelynek az *Afgánszkaja* nevet adták. A barlang feltérképezett hossza több mint 3 km.

Az *Aljosina-Voda-forrásbarlangban* (Dolgorúkovszkij-hg.) átúszták a 90 m hosszú harmadik szifont. Mögötte 800 méternyi levegős járatot tártak fel, amelyekkel együtt 1,5 km a barlang hossza.

Podólia

A Ivovi barlangkutatók átkutatták a *Dzsürinszkaja-barlangot*, amelyet egy gipsz-kőfejtőben tárt fel a bányászat. A járatok feltérképezett hossza több mint 1 km. Az *Optimisztjicseskaja-barlangban* is reményteli kutatási helyekre bukkantak.

Moldáviai területen a helybeli kutatók új, mészkőben keletkezett barlangot fedeztek fel. A neve: *Szjurpriznaja* (Meglepetés), hossza: 1,2 km.

Közép-Ázsia

A moszkvai barlangkutatók áprilisi expedíciója a Kugitang-hegységben tevékenykedett. Egyesítették a *Kap-Kutan* (26 km) és a *Promezsútocsnaja* (19,5 km) barlangot. A rendszer összhossza 46,1 km. Ez alkalommal bűvármerüléseket is végeztek — 58 m mélységig — az egyik beszakadásos tóban, amely nagyméretű, elárasztott üreget rejt magában a barlangrendszer megcsapolási körzetében.

A Gaurdak-beli kutatók a *Bahardenszkaja-barlang* szifontavában merültek, és 12 m mélységben szűk repedések rendszerét találták.

A dnyepropetrovszki barlangkutatók új, nagy barlangot fedeztek fel a kőből álló *Hodzsa-Mumün-hegyen*. Hossza: 2,5 km.

Az urali kutatók nyári expedíciója (Bajszuntauhg.) a *Fesztiválnaja*- és a *Ledopádnaja-barlang* összekötésével zárult (8. km; —435 m).

A Gisszárszkij-hg. egyik fennsíkján ukrán kutatók több zsombolyt kutattak át. Közülük tíz mélyebb, mint 100 m.

A Moszkva környéki barlangkutatók az ország legmagasabban nyíló barlangjának, a 4400 m magasságban található *Rangkulszkaja-barlangnak* a feltárását folytatták 350 m mélységig és egy mély akna tetejéig sikerült lejutniuk.

Altaj

Két barlang vált 200 méternél mélyebbé a novoszibirszkiek munkája nyomán: a *Tutkusszkaja* (—218 m) és a *Novoszibirszkaja* (—230 m, régi neve: SZOAN-tyehnyicseskaja).

Nyugat-Kaukázus

A téli, nyolc város kutatóit egyesítő expedíció 20 új szifont kutatott át Nyugat-Grúziában. A *Rácsa-hegység* lábánál a következő eredmények születtek:

Civckala-barlang (1 km; 6 szifon),

Kidobana-barlang (850 m; 1 szifon: 120 m; —12 m),

Szakisore-barlang (2,9 km; 3 szifon),

Saraula-forrás (145 m; —6 m),

Dolabisztavi-forrás (100 m; —15 m).

A *Szakisore-barlangban* három későbbi expedíció is dolgozott. Munkájuk nyomán a barlang hossza 6,3 km-re nőtt. A *Kidobana-barlangban* pedig később átjutottak a második, 10 m hosszú szifonon is.

A *Chaltubói-barlangrendszerhez* tartozó üregekben az 1987. januári expedíció 9 új szifont kutatott át; a legnagyobb szifon méretei: 150 m; —38 m. Az *Opficso-esztavellában* átjutottak a hármas (25 m) és a négyes (10 m) szifonon; a barlang hossza ezzel 3,2 km-re nőtt. A *Melouri-barlang* hosszát pedig 4 km-re növelték a tbilisi barlangkutatók.

Bzib-hegység

A krasznojarszkiak sikere az újonnan felfedezett és 250 m mélységig bejárt *Nagyezsda-zsomboly*.

A tomszkiak a *Gráfszkij Provál* kutatását folytatták. —700 méternél szűkület állta útjukat.

Az Iljuhin-barlang függőleges metszete

A V. Pantyuhin-barlangban a krími és ukrainai kutatók nagy sikert értek el: 1465 m mélységig hatoltak le egy nagy, lejtős folyosóban. Szifonkerülő járatban, akna tetején kényszerültek megállásra. Ez tehát jelenleg a Szovjetunió legmélyebb barlangja. A mélység növelésének további esélyei: 300 m szintkülönbség a karsztvízig és 100 m a lehetséges felső bejáratokig.

A krasznnojarszki barlangbúvárok (P. Mínyenkov, A. Szkacskov és Sz. Pereválov) a *Mcsista-forrás* kutatását folytatták. Ezúttal átjutottak a bejárat szifonon (270 m; -47 m), és elsőként hatoltak be a mögötte levő nagyméretű cseppköves folyosóba, amelyben 500 m-t tudtak haladni. Ezenkívül 200 méternyi járatot átkutattak a szifon második légbuborékjából kiindulva is. A Barlangi Búvárok Össz-szövetségi Szemináriuma idején (1987. dec. 28.—1988. jan. 8.) újabb 1 km-t térképeztek fel a nagy folyosóból.

Ugyancsak a szeminárium idején kutatták át a *Habü-barlangot* (Adzuszta-hg.). Ebben két kis szifon mögött 2,2 km-nyi járatot térképeztek fel.

1988 januárjában rjazanyi és tbilisi barlangkutatók merüléseket végeztek a *Veszénnyaja* (Tavaszi)-barlangban, 400 m mélységben. Három rövid szifont úsztak át, majd egy 300 m hosszú, lépcsőkkel tarkított meander következett. Végül 480 m mélyen, egy nagy akna előtt kellett visszafordulniuk.

Arábika-hegység

A már említett krasznnojarszki búvárok — nyári expedíciójuk során — a *Jubiléjnaja-barlangban* merültek. Mindhárman átúszták a már ismert első két szifont a barlang —245 méteres szintjén (45, ill. 80 m), majd átjutottak a harmadikon is: 130 m; -6 m. A szifonsor mögött 400 m hosszú járat következik, két aknával, majd a IV. szifon, amelyet meg lehet kerülni. Végül egy újabb akna állta el a kutatók útját.

A V. Iljuhin-barlangrendszerben a moszkvaiak átúszták az 1220 m mélységben levő III. szifont (50 m; -13 m), majd a negyedikbe is behatoltak (105 m; -22 m). A barlang mélysége ezzel 1240 méterre nőtt.

Folytatódott a munka a *Moszkóvszkaja-zsombolyban* (-970 m) és a *Kujbisevszkaja-zsombolyban* (-1110 m) is.

A *Genrihova Bezdna* (Henrik Szakadéka) új ágában — egy 110 m-es aknán keresztül — 450 m mélységig jutottak le a kijevi kutatók.

A minszki barlangkutatók 290 m-re növelték a *Cserepásja* (Teknősbéka)-barlang mélységét.

Észak-Kaukázus

Jelentés érkezett a cserkesszki barlangászok által 1985—86-ban feltárt 380 m mély *Gorinics-zsomboly* kutatásáról (Abisira-Abuha-hg.).

V. E. Kiszeljov
A. B. Klimcsuk
(ford.: Csepregy Ferenc)

